

1933

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Αλατσάτων 27, 14231 Ν. Ιωνία, Τηλ./Fax: 210 2770978

E-mail: contact@enosispartis-mikrasasias.gr

ΜΝΗΜΗ ΑΣΕΧΑΣΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2023

1923 – 2023

ΑΠΟ ΤΗ ΣΠΑΡΤΗ ΠΙΣΙΔΙΑΣ
ΣΤΟΥΣ ΠΟΔΑΡΑΔΕΣ
(ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ)

100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΞΕΡΙΖΩΜΟ ΤΩΝ
ΣΠΑΡΤΑΛΗΔΩΝ

Το Δ. Σ. της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας
Σας Εύχεται

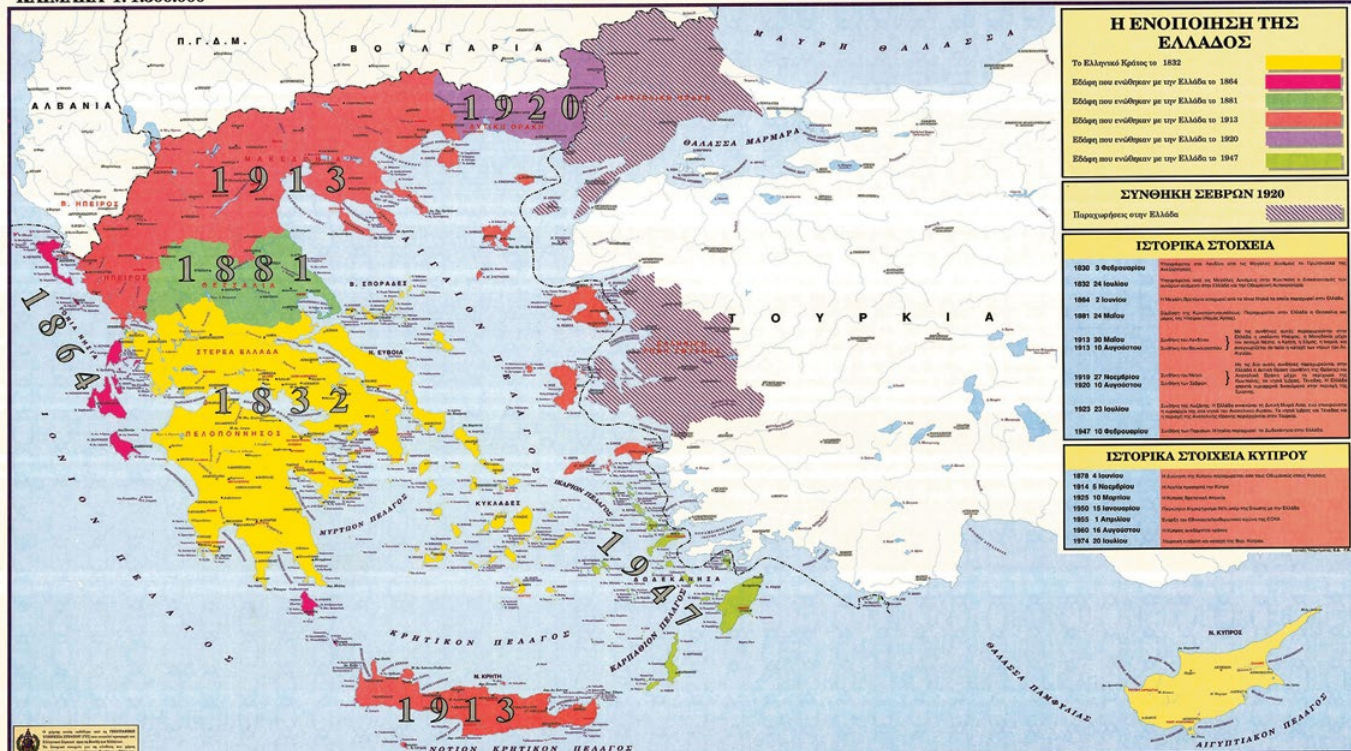
Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά
με Υγεία και Χαρές

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1.500.000

Γ' ΕΚΔΟΣΗ ΓΥΤΕ 1990

Η ΕΝΟΠΙΟΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το Ελληνικό Κράτος το 1832

Εξέλιξη που ενδόθησαν με την Ελλάδα το 1864

Εξέλιξη που ενδόθησαν με την Ελλάδα το 1881

Εξέλιξη που ενδόθησαν με την Ελλάδα το 1913

Εξέλιξη που ενδόθησαν με την Ελλάδα το 1920

Εξέλιξη που ενδόθησαν με την Ελλάδα το 1947

ΣΥΝΘΗΚΗ ΣΕΒΡΩΝ 1920

Παρεχόμενος στην Ελλάδα

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1830 3 Φεβρουάριου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1832 24 Ιουλίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1864 2 Ιανουαρίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1881 24 Μαρτίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1913 30 Μαΐου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1913 10 Αυγούστου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1918 27 Σεπτεμβρίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1920 10 Αυγούστου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1923 23 Ιουλίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1947 10 Φεβρουαρίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

1878 4 Ιανουαρίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1914 5 Σεπτεμβρίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1920 10 Μαΐου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1930 18 Ιανουαρίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1935 1 Απριλίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1940 16 Αυγούστου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.
1974 20 Ιουλίου	Επικύρωση της Συνθήκης της Ουτρέχτης, η οποία ορίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας.

Thousands of refugees
waiting to leave Adalia
163 Asia Minor

Ο ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΑΛΗΔΩΝ

Η Παρασκευή 14 Οκτωβρίου 1922 ορίζεται ημέρα αναχώρησης των Σπαρταλήδων από τη Σπάρτη Πισιδίας. Εημερώνει και όλοι οι χριστιανοί συγκεντρώνονται σε ένα σημείο της αγοράς που λέγεται «Σαμάν παζαρί». Είναι βουρκωμένοι και συγκινημένοι. Ξέρουν ότι δε θα επιστρέψουν στη Πατρίδα τους. Παίρνουν μαζί τους μόνο οικογενειακά και θρησκευτικά κειμήλια, ελάχιστο ρουχισμό και τρόφιμα για το μεγάλο και άγνωστο ταξίδι. Ένα μεγάλο караβάνι γυναικόπαιδων ξεκινάει για το ταξίδι χωρίς επιστροφή. Τους συνοδεύουν είκοσι τούρκοι χωροφύλακες... Στις 21 Οκτωβρίου 1922, το караβάνι των προσφύγων Σπαρταλήδων φτάνει στην Αττάλεια.

Την Κυριακή 6 Νοεμβρίου 1922, οι Σπαρταλήδες έχουν επιβιβαστεί στα πλοία και αποχαιρετούν την Αττάλεια. Ο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου αναλογίζεται:

«Φεύγουμε βαθύτατοι πικραμένοι. Πληρώνουμε τα σφάλματα των μεγάλων. Πηγαίνουμε να βρούμε καταφύγιο στη μητέρα Ελλάδα. Υπό την σκιά της Ακροπόλεως ίσως, στην Αθήνα, όπου πολλοί συμπατριώτες μας παλαιότερα είχαν σπουδάσει και όταν είχαν γυρίσει μας μιλούσαν γι' αυτήν. Ξέρουμε ότι είμαστε πρόσφυγες. Τώρα γλιτώνουμε το μαχαίρι του Τούρκου, αλλά είμαστε γυμνοί. Μας μένει μόνον η ψυχή μας. Οι Σπαρταλήδες ήταν πάντα ικανοί να δημιουργούν από το μηδέν περιουσίες. Τουλάχιστον, θα είμαστε ελεύθεροι...»

ΛΑΥΣΑΝΝΗ - Intérieur du Château d'Ouchy.
Siège de la Conférence.

Ιανουάριος

2023

Ε ΔΕΥ. ΤΡΙ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ. ΣΑΒ. ΚΥΡ.

52							1
1	2	3	4	5	6	7	8
2	9	10	11	12	13	14	15
3	16	17	18	19	20	21	22
4	23	24	25	26	27	28	29
5	30	31					

► Πρόσφυγες σε σκηνές στο Θησείο.

► Λωζάνη. Η έδρα των συνομιλιών
για την ανταλλαγή των πληθυσμών.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΗΣ

«Περί Ανταλλαγής Ελληνικών και Τουρκικών Πληθυσμών»

Μετά τη φυγή των προσφύγων στην Ελλάδα τον Αύγουστο/Σεπτέμβριο του 1922, φτάνουμε στον Ιανουάριο του 1923, όπου συμφωνείται και τίθεται σε εφαρμογή η Ανταλλαγή των Πληθυσμών με την υπογραφή της Σύμβασης της Λωζάνης που βάζει «ταφόπλακα» στην οποιαδήποτε επιστροφή των Ελλήνων στη Μ. Ασία και τις ιδιαίτερες πατρίδες τους.

Υπογράφηκε στην Λωζάνη της Ελβετίας, στις 30 Ιανουαρίου 1923, μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, και αφορούσε περίπου 2 εκατ. άτομα (1,5 εκατ. Έλληνες της Ανατολίας και 500.000 Μουσουλμάνους της Ελλάδας), το μεγαλύτερο μέρος των οποίων έγιναν πρόσφυγες, χάνοντας *de jure* την υπηκοότητα της χώρας που άφηναν πίσω. Και, βέβαια, καθοριστικός όρος διαχωρισμού των πληθυσμών ήταν το θρήσκευμα.

Στα βασικά της σημεία: Το άρθρ. 2 της εν λόγω Σύμβασης εξαιρούσε από την Ανταλλαγή τους «*Ελληνορθόδοξους (Ρωμιούς) κατοίκους της Κωνσταντινούπολης*» και τους «*Μουσουλμάνους κατοίκους της Δυτικής Θράκης*». Από την Ανταλλαγή εξαιρούνταν, σύμφωνα με το άρθρ. 14, «*οι κάτοικοι της Ίμβρου και της Τενέδου*».

Αν και μέχρι τον Ιανουάριο του 1923 η μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων της Μ. Ασίας και των Ποντίων ήδη είχε φύγει από την Τουρκία μετά τον πρόσφατο Ελληνοτουρκικό πόλεμο (1919-1922), παρ' όλα αυτά εντάχθηκαν στη σύμβαση που αφορούσε, βέβαια, και τους Έλληνες που είχαν εγκλωβιστεί στο εσωτερικό της Μ. Ασίας (Καππαδόκες κλπ.) και τους μουσουλμάνους που ζούσαν κυρίως στην Κεντρική και Δυτική Μακεδονία.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΙΛΟ

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΣΠΑΡΤΗ ΤΗΣ ΠΙΣΙΔΙΑΣ» και η εξεύρεση χώρου για εγκατάσταση των συμπολιτών τους.

Στις 15 Φεβρουαρίου 1923, ιδρύεται από τους Σπαρταλήδες στην Αθήνα ο Σύλλογος «**Σπάρτη της Πισιδίας**», έχοντας πρώτο Πρόεδρο τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου και μέλη τους: Βασίλειο Πετράκη, Βασίλειο Ιατρίδη, Χριστόφορο Χεκίμογλου και Βασίλειο Γαβριηλίδη. Τα γραφεία του συλλόγου στεγάστηκαν στην οδό Αριστείδου, στην Αθήνα.

Βασικοί σκοποί του συλλόγου ήταν:

- Η συγκέντρωση και εγκατάσταση στον ίδιο χώρο, με εποικισμό όλων των εκ Σπάρτης της Πισιδίας και των περιχώρων αυτής καταγόμενων και καταφυγόντων Ελλήνων στην Ελλάδα.
- Η εξεύρεση της εργασίας στα μέλη αυτού και, εν γένει, η ανάπτυξη του αισθήματος αλληλεγγύης και αλληλοβοηθείας μεταξύ αυτών.

Ως εκ τούτου, αρχίζουν να αναζητούν μια περιοχή για να συγκεντρωθούν όλοι οι Σπαρταλήδες και να ιδρύσουν τον δικό τους οικισμό, όπως ήταν σύνηθες εκείνη την εποχή.

Η Κυβέρνηση Στυλ. Γονατά τους υποδεικνύει την περιοχή των Ποδαράδων όπου την επισκέπτονται και συμφωνούν να εγκατασταθούν εκεί, αφού υπήρχαν αρκετά νερά, απαραίτητα για την ανάπτυξη της Ταπητουργίας, τέχνη που γνώριζαν πολύ καλά από την πατρίδα τους. Απέιχε 7 χλμ. βόρεια από την Αθήνα και τη διέσχιζε η σιδηροδρομική γραμμή Πειραιά-Κηφισιά με το ατμοκίνητο τρένο. Οι Αθηναίοι το αποκαλούσαν *θηρίο* εξ αιτίας του θορύβου που προκαλούσε, και *Σταμάτη* λόγω της βραδύτητας που εκινείτο.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ "ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ", ΑΦΙΚΟΝΤΟ ΧΩΡΙΣ ΕΚ ΜΙΚΡΑΣΙΑΣ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΛΛΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΚΑΙ ΣΙΔΙΟΙ ΟΚΤΑΚΟΣΧΟΙ ΥΠΑΣΧΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΚΑΙ ΤΙΝΕΣ ΔΕΙΞΜΑΤΙΚΟΙ ΜΙΑ ΤΗΝ
ΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΔΕΥΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΦΙΧΘΕΝΤΩΝ ΛΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΠΟΣ Ε

[illegible]

2023

9			1	2	3	4	5
---	--	--	---	---	---	---	---

10	6	7	8	9	10	11	12
----	---	---	---	---	----	----	----

11	13	14	15	16	17	18	19
----	----	----	----	----	----	----	----

12	20	21	22	23	24	25	26
----	----	----	----	----	----	----	----

13	27	28	29	30	31
----	----	----	----	----	----

► 12/4/1923. Εφημ. ΕΛ. ΒΗΜΑ
Καραβάνια Αιγυπτίων.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ

ΕΡΑΝΟΙ και ΒΟΗΘΕΙΑ στους ΠΡΟΣΦΥΤΕΣ

Στην Αθήνα και όχι μόνο, η Κεντρική Επιτροπή Εράνων, λόγω των εορτών του Πάσχα, κάνει έκκληση «...σε κάθε Έλληνα πλούσιο ή πτωχό, κάθε άνθρωπο με ανθρωπισμό, όπως διαθέσει ένα μικρό μέρος των εσόδων του υπέρ των προσφύγων και καταστεί δυνατόν να διέλθουν οι δυστυχείς αυτοί τις εορτές με ολιγότερες στερήσεις».

Παράλληλα, η κυβέρνηση Στυλιανού Γονατά, μετά το Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων (Τ.Π.Π.) θα ανασυγκροτήσει και το Πατριωτικό Ίδρυμα Περιθάλψεως (Π.Ι.Π.), με Πρόεδρο τον Στέφανο Δέλτα, που σκοπό είχε «τον συντονισμό της εργασίας των αγαθοεργών σωματείων της Αθήνας που ασχολούνταν με την σίτιση και στέγαση των προσφύγων».

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

Δυστυχώς, χιλιάδες Έλληνες στρατιώτες και χριστιανοί ορθόδοξοι που είχαν εγκλωβιστεί και αιχμαλωτιστεί στη Μ. Ασία, ρακένδυτοι, άρρωστοι και ταλαιπωρημένοι γυρίζουν στην πατρίδα. Για τον επόμενο ενάμιση χρόνο και σε εφαρμογή της Συνθήκης της Λωζάνης, περί Ανταλλαγής των Πληθυσμών, δεκάδες πλοία από πολλά λιμάνια της Μ. Ασίας θα παραλαμβάνουν και θα μεταφέρουν αιχμαλώτους και εγκλωβισμένους. Θα έρχονται να βρουν θαλπωρή στις αγκαλιές των δικών τους οικογενειών. Πολλοί δε γνωρίζουν αν σώθηκαν οι δικοί τους. Γίνονται απεγνωσμένες προσπάθειες μέσω του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού (και για πολλά χρόνια μετά) προκειμένου να συνδεθούν ξανά οι οικογένειες.

Σε αθηναϊκή εφημερίδα, δημοσιεύεται επίσημος κατάλογος Ελλήνων υπηκόων κρατουμένων ως ομήρων σε διάφορες πόλεις του εσωτερικού της Μ. Ασίας. Θα ακολουθήσουν για καιρό ακόμα ανάλογες καταχωρήσεις.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν δι' ἐγγράφων ἐνοφθαλμίστων προσφορῶν ἡ κατασκευὴ 400 δωμάτων ἐν τῷ παρὰ τῇ θέσει «Ποδαράδες» οἰκοδομηθησομένῳ προσφυγικῷ συνοικισμῷ. Ἡ ἐγγύησις διὰ τὴν ἐργασίαν ὠρίσθη εἰς 20,000 δραχ.

Οἱ ὅροι συγγραφῆς, προμετρήσεις, σχεδιαγράμματα εὐρίσκονται κατατεθειμένα εἰς τὸ Ταμεῖον Περιθάλψεως Προσφύγων, Βουλῆς 20 Α', εἰς ὃ οἱ βουλήμενοι δύνανται γ' ἀποταθῶν διὰ νὰ λάβουν πληροφορίας. Ἡ ἀποσφράγισις θέλει λήβει χώραν τὴν 7ην Ἰουνίου 1923, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 7 μ.μ. (Ἐκ τοῦ Γραφείου)

Απρίλιος

2023

Ε ΔΕΥ. ΤΡΙ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ. ΣΑΒ. ΚΥΡ.

13

1

2

14

3

4

5

6

7

8

9

15

10

11

12

13

14

15

16

16

17

18

19

20

21

22

23

17

24

25

26

27

28

29

30

► Ποδαράδες Ν. Ιωνίας 1923-24.

► 19/6/1923 Εφημ. ΕΛ. ΒΗΜΑ -
Προκήρυξη Ταμείου Περιθάλψεως
Προσφύγων.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΗ «ΠΟΔΑΡΑΔΕΣ».

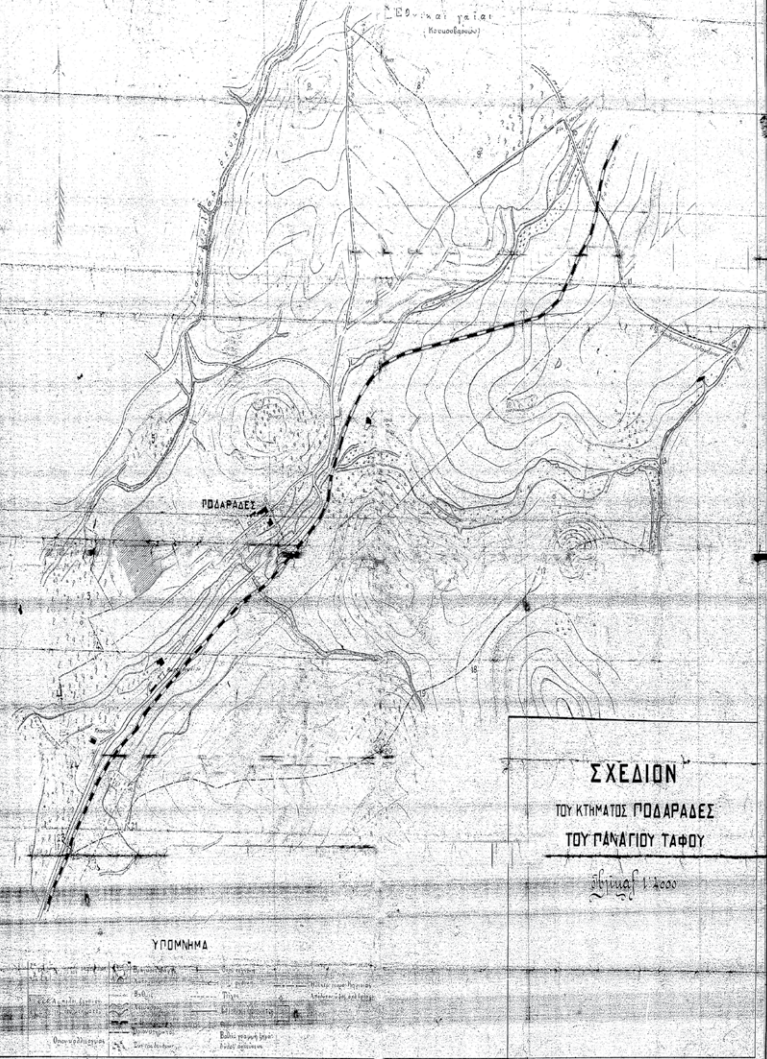
Η πρώτη προκήρυξη για κατασκευή δωματίων, από το Τ.Π.Π.¹

Οι πρόσφυγες που έρχονται στην Ελλάδα και είναι διασκορπισμένοι σε διάφορα σημεία της Ελλάδας, με τη βοήθεια του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και των Αμερικανικών οργανώσεων προσπαθούν να συνδεθούν και ει δυνατόν να δημιουργήσουν τις αντίστοιχες κοινότητες που είχαν στις αλησμόνητες πατρίδες τους. Την άνοιξη του 1923, πρόσφυγες από την Σπάρτη της Πισιδίας με επικεφαλής τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, ψάχνοντας τοποθεσία για να δημιουργήσουν τον δικό τους συνοικισμό, έρχονται στη τοποθεσία Ποδαράδες, (6-7 χιλ. βόρεια της Αθήνας) που ανήκε στο Ιερό του Παναγίου Τάφου του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων και συμφωνούν με την κυβέρνηση να δημιουργήσουν τη δική τους πολιτεία. Η περιοχή διέθετε αρκετά νερά, χρήσιμα για την κατασκευή χαλιών, μια εργασία που γνώριζαν πολύ καλά οι πρόσφυγες από την Πισιδία. Η έκταση που θα αγοραστεί είναι 1.230 στρέμματα

Μετά την εν λόγω συμφωνία στις 4 Απριλίου 1923, δημοσιεύεται η προκήρυξη του Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων (Τ.Π.Π.) για την κατασκευή 400 δωματίων στους Ποδαράδες, που θα στέγαζαν ισάριθμες οικογένειες προσφύγων. Προκήρυξη για δωμάτια και όχι για οικίες!

Με την καθοδήγηση του Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων (Πρόεδρος ο Επαμ. Χαρίλαος) ξεκινούν οι εργασίες για την διαμόρφωση του λεγόμενου Ιστορικού Κέντρου σύμφωνα με το σχέδιο του μηχανικού Δημ. Γεωργόπουλου, δημιουργώντας πλατείες, δρόμους, οικοδομικά τετράγωνα και συνδέοντας τον συνοικισμό με την αμαξιτή οδό Αθηνών-Ηρακλείου Αττικής.

1. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ», 4/4/1923

Μάιος

2023

Ε	ΔΕΥ.	ΤΡΙ.	ΤΕΤ.	ΠΕΜ.	ΠΑΡ.	ΣΑΒ.	ΚΥΡ.
18	1	2	3	4	5	6	7
19	8	9	10	11	12	13	14
20	15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27	28
22	29	30	31				

► Το σχέδιο του κτήματος του
Παναγίου Τάφου.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΑΙΑΣ

ΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟ Τ.Π.Π. ΤΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΔΑΡΑΔΩΝ

Η περιοχή των Ποδαράδων ανήκε στη δικαιοδοσία του Ιερού Κοινού του Παναγίου Τάφου του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων και, προκειμένου να υπογραφούν τα συμβόλαια μεταβίβασης από το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων στο Ταμείο Περιθάψεως Προσφύγων, (Τ.Π.Π.) εξουσιοδοτείται από την πλευρά του Πατριαρχείου, ο Αρχιμανδρίτης Καλλίνικος Σκουμπερδής να υπογράψει τα σχετικά έγγραφα για την πώληση του εν λόγω κτήματος (22 Μαΐου 1923).

Παράλληλα, ξεκινούν τα έργα υποδομών στον συνοικισμό, θερώντας δεδομένη την πώληση του εν λόγω κτήματος.

Η αγορασθείσα έκταση περικλείονταν κατ' εκτίμηση¹ μεταξύ των γεωγραφικών ορίων και τις σημερινές οδούς: Άλσος Ν. Φιλαδέλφειας (στη διασταύρωση των οδών Σμύρνης και Πατρ. Κωνσταντίνου) και κατά μήκος του ποταμού Γιαμπουρλά και τις οδούς Ταύρου, Ν. Μηλιώρη, Αλικαρνασσού, 28^{ης} Οκτωβρίου (πρώην Δαρδανελίων) μέχρι την αρχή της διασταύρωσης των οδών Πισιδίας και Δέρκων, Δέρκων, Αλ. Παναγούλη, Κασταμονής, Ιωλκού, Φιλ. Εταιρείας, Καχραμάνογλου, Εθν. Αντιστάσεως, Χρ. Μάντικα, Ομήρου, Νίγδης, Ηνωμένων Εθνών, Μπιζανομάχων, Θράκης, Τριαντ. Αυγερινού, Αθ. Διάκου, Χρυσουπόλεως και απέναντι μεταξύ των οδών Σόλωνος και Θείρων μέχρι που συναντά την οδό Παραδείσου και την οδό Ταύρου.

Στην παραπάνω αναφερομένη έκταση του Ταμείου Περιθάψεως Προσφύγων (Τ.Π.Π.) και στη συνέχεια της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.), κτίστηκε όλο το λεγόμενο Ιστορικό Κέντρο, η Ελευθερούπολη, η Σαφράμπολη και τμήμα της Ινέπολης. Στην Ινέπολη αργότερα θα προστεθούν οι εκτάσεις των δύο οικοδομικών συνεταρισμών «Ήλιος» και «Εφένδρων και Αναπήρων».

1. Η περιγραφή των οδών δεν είναι ακριβής, γιατί ορισμένα οικοδομικά τετράγωνα σήμερα βρίσκονται μεταξύ δύο απαλλοτριώσεων.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΝΕΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ

Χθές ἐτελέσθησαν εἰς τὴν παρὰ τὴν Ἀλυσίδα θέσιν «Ποδαράδες» τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοϊδρυθέντος προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ.

Παρέστη ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως κ. Πλαστήρας, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Γονατάς, ὁ ὑπουργὸς τῆς Προνοίας κ. Δοξιάδης καὶ πλείστοι ἄλλοι ἐπίσημοι.

Μετὰ τὸν ἀγασμὸν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως κ. Πλαστήρας ἀπαντῶν εἰς θεῖαν εὐχάριστας παρὰ τῆς ὑπερκοινοπείας τῶν προσφύγων Πισιδείας, συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ γίνουν τὸ θάρρος των, ἀλλὰ νὰ ἐμμένουν εἰς τὰς ἀρχάς των βέβαιοι ὄντες, ὅτι ἡ παρούσα κατάστασις εἶνε μεταβατικὴ, πολὺ δὲ ταχέως, ὡς ἐλπίζει, θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ὀριστικὴ αὐτῶν ἀποκατάστασις.

Μετὰ ταῦτα οἱ ἐπίσημοι ἐπεθεώρησαν τὰς συντελουμένας ἐργασίας. Ὁ συνοικισμὸς «Ποδαράδων» θὰ περιλάβῃ 400 δωμάτια, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐγκατασταθοῦν ἱσχυριμένοι οἰκογενεῖαι προσφύγων τῆς Πισιδείας.

Ιούλιος

2023

Ε ΔΕΥ. ΤΡΙ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ. ΣΑΒ. ΚΥΡ.

22				1	2	3	4
23	5	6	7	8	9	10	11
24	12	13	14	15	16	17	18
25	19	20	21	22	23	24	25
26	26	27	28	29	30		

► 2/7/1923 Εφημ. ΕΛ. ΒΗΜΑ
Πλαστήρας Γονατάς Ν. Ιωνία.

► 1/7/1923 Εφημ. ΕΛ. ΒΗΜΑ
Ίδρυση Συνοικισμού.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ 30/6/1923

Αφού έχουν γίνει οι απαραίτητες εργασίες, όπως άνοιγμα οδών, διαμόρφωση πλατειών και ένας υποτυπώδης πολεοδομικός σχεδιασμός στην περιοχή του λεγόμενου «Ιστορικού Κέντρου», το Σάββατο, 30 Ιουνίου 1923 προσέρχεται η ηγεσία της «Επανάστασις 1922» με επικεφαλής τον Αρχηγό της Νικ. Πλαστήρα και τον πρωθυπουργό Στυλ. Γονατά και θέτουν τον θεμέλιο λίθο του συνοικισμού.

Όπως γράφει ο Παπαΐωακείμ Πεσματζόγλου, κατευθύνθηκαν εδώ κοντά στον χώρο του περίγυρου της σημερινής εκκλησίας των Αγίων Αναργύρων. *«Εις την δεξιάν πλευρά της νυν εκκλησίας των Αγ. Αναργύρων, η κυβέρνηση είχε χτίσει μια μεγάλη δεξαμενή δια την εργασίαν της εκκαθαρίσεως. Επάνω στη δεξαμενή τοποθετήσαμεν ανθοστήλας και δεκάδας χαλιών. Διακοσμήσαμεν δηλ. την δεξαμενήν κατά εξαιρετικόν τρόπον. Επάνω εκεί έγινε και ο αγιασμός».*

Μετά τον αγιασμό, έφτασε η ώρα να δοθεί το όνομα στον οικισμό. Να τον βαφτίσουν. Ο Παπαΐωακείμ Πεσματζόγλου ζήτησε να δοθεί το όνομα «Νέα Σπάρτη» διότι τα χαλιά της Σπάρτης ήταν ονομαστά σε όλο τον κόσμο αλλά και για να τους θυμίζει την αλησμόνητη πατρίδα τους. Ήταν σύνηθες σε όλη την Ελλάδα τότε να δίνονται ονόματα των αξέχαστων κοινοτήτων της Ανατολής στους νεοαναγειρόμενους προσφυγικούς οικισμούς. Ο Νικ. Πλαστήρας αντέτεινε το όνομα «Νέα Πισιδία», το οποίο και έγινε αποδεκτό. Έτσι, λέγεται ότι ο θεμέλιος λίθος που τέθηκε στα θεμέλια του οικισμού λίγο πιο πέρα από τη σημερινή εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, ανέγραφε το όνομα «Νέα Πισιδία».

Στην τελετή, εκτός των Νικ. Πλαστήρα και Στυλ. Γονατά, παρευρίσκονται ο υπουργός Απ. Δοξιάδης και επίσημοι από τη στρατιωτική και πολιτική ηγεσία.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΗΣ

Η Συνθήκη της Λωζάνης ήταν συνθήκη Ειρήνης που έθεσε τα όρια της σύγχρονης Τουρκίας. Υπογράφηκε στη Λωζάνη της Ελβετίας στις 24 Ιουλίου 1923 από την Ελλάδα, την Τουρκία και τις άλλες χώρες που πολέμησαν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική εκστρατεία (1919-1922) και συμμετείχαν στη Συνθήκη των Σεβρών, συμπεριλαμβανομένης και της Ε.Σ.Σ.Δ. που δεν συμμετείχε στην προηγούμενη συνθήκη. Η υπογραφείσα συνθήκη ήταν το αποτέλεσμα της σχετικής διάσκεψης που ξεκίνησε στις 7 Νοεμβρίου 1922 μεταξύ των προαναφερόμενων μελών. Στο κείμενο της Συνθήκης συμπεριλαμβάνεται και η Σύμβαση της Λωζάνης που αποτελεί συντομότερο κείμενο και υπογράφηκε νωρίτερα, στις 30 Ιανουαρίου 1923.

Η εν λόγω Συνθήκη κατήργησε τη Συνθήκη των Σεβρών που δεν είχε γίνει αποδεκτή από τη νέα κυβέρνηση της Τουρκίας η οποία διαδέχθηκε τον Σουλτάνο της Κωνσταντινούπολης. Μετά την εκδίωξη από τη Μ. Ασία του Ελληνικού στρατού από τον Τουρκικό υπό την ηγεσία του Μουσταφά Κεμάλ, προέκυψε η ανάγκη για αναπροσαρμογή της συνθήκης των Σεβρών. Στις 20 Οκτωβρίου 1922 ξεκίνησε το συνέδριο που διακόπηκε μετά από έντονες διαμάχες στις 4 Φεβρουαρίου 1923 για να ξαναρχίσει στις 23 Απριλίου. Το τελικό κείμενο υπογράφηκε στις 24 Ιουλίου μετά από 7,5 μήνες διαβουλεύσεων.

Η Τουρκία ανέκτησε την Ανατ. Θράκη, την Ίμβρο και Τένεδο, μια λωρίδα γης κατά μήκος των συνόρων με τη Συρία, την περιοχή της Σμύρνης και της Διεθνοποιημένης Ζώνης των Στενών, η οποία όμως θα έμενε αποστρατιωτικοποιημένη και αντικείμενο νέας διεθνούς διάσκεψης. Παραχώρησε τα Δωδεκάνησα στην Ιταλία, όπως προέβλεπε και η συνθήκη των Σεβρών, αλλά χωρίς πρόβλεψη για δυνατότητα αυτοδιάθεσης. Ανέκτησε πλήρη κυριαρχικά δικαιώματα σε όλη της την επικράτεια και απέκτησε δικαιώματα στρατιωτικών εγκαταστάσεων σε όλη την επικράτειά της εκτός της ζώνης των στενών.

Αύγουστος

2023

Ε	ΔΕΥ.	ΤΡΙ.	ΤΕΤ.	ΠΕΜ.	ΠΑΡ.	ΣΑΒ.	ΚΥΡ.
31		1	2	3	4	5	6
32	7	8	9	10	11	12	13
33	14	15	16	17	18	19	20
34	21	22	23	24	25	26	27
35	28	29	30	31			

► Νέα Ιωνία 1924.

► Σαφράμπολις (Μάνδρα Οικοδομών).

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Η ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Στις 25 Αυγούστου 1923, η κυβέρνηση Στυλ. Γονατά με Ν. Δ. αναγνωρίζει τα «Περί κυρώσεως της εν Λαζάνης συνομολογηθείσης Συνθήκης περί Ειρήνης» ενώ θέτει τους όρους «Περί αθρόας πολιτογραφήσεως των εκ Τουρκίας εις Ελλάδα καταφυγόντων ομογενών».

Με το εν λόγω διάταγμα «Περί πολιτογραφήσεως ... κλπ.», έρχεται να διευρύνει, συμπληρώσει και να συμπεριλάβει και τους πρόσφυγες που ήρθαν στην Ελλάδα μέχρι 30.1.1923 και δεν έλαβαν την Ελληνική Ιθαγένεια, βάσει του Ν.Δ. της 19.10.1922 ούτε γράφτηκαν στους εκλογικούς καταλόγους.

Και οι Σπαρταλήδες μετά την υπογραφή του εν λόγω Ν.Δ. προσέρχονται στις αρμόδιες υπηρεσίες και καταθέτουν δικαιολογητικά για την απόκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας και την εγγραφή τους στους εκλογικούς καταλόγους.

Οι πρώτες βουλευτικές εκλογές που θα ψηφίσουν οι πρόσφυγες θα πραγματοποιηθούν στις 16 Δεκεμβρίου 1923 και οι Μικρασιάτες πρόσφυγες των Ποδαράδων θα ψηφίσουν στο Εκλογικό Τμήμα Αρ. 134 «Ειδικό Παράπηγμα Ποδαράδων» (κανένα άλλο τμήμα δεν φέρει την ονομασία «Ειδικό», πως αλλιώς θα μπορούσε να ονομαστεί το εκλογικό κέντρο που θα στεγάζονταν σε κάποια παράγκα) σε αντίθεση με τους άλλους πρόσφυγες της Αθήνας που ψήφισαν σε 35 εκλογικά τμήματα. Χρησιμοποιήθηκαν χώροι εκκλησιών, σχολείων, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων και ακόμα το Πολυτεχνείο και η Σχολή Ευελπίδων.

Εκ παραλλήλου συνεχίζονται οι εργασίες για την κατασκευή 400 δωματίων σύμφωνα με την προκήρυξη του Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων, ενώ πρόσφυγες με σχετική οικονομική άνεση αγοράζουν οικοπέδα και κτίζουν με δικά τους συνεργεία, μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες στο λεγόμενο Ιστορικό Κέντρο της Ν. Ιωνίας.

Σεπτέμβριος

2023

Ε ΔΕΥ. ΤΡΙ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ. ΣΑΒ. ΚΥΡ.

35					1	2	3
36	4	5	6	7	8	9	10
37	11	12	13	14	15	16	17
38	18	19	20	21	22	23	24
39	25	26	27	28	29	30	

► Επιτροπή Αποκαταστάσεως
Προσφύγων (Ε.Α.Π.)
(Τα γραφεία της ήταν
στη σημερινή Βουλή).

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Ε.Α.Π.)

Η Ε.Α.Π. ιδρύθηκε με τη δημοσίευση στην Ελλάδα του Ν.Δ. «Περί κυρώσεως του εν Γενεύη υπογραφέντος Πρωτοκόλλου περί αποκαταστάσεως των εν Ελλάδι προσφύγων και ιδρύσεως Επιτροπής αποκαταστάσεως προσφύγων κλπ.».

Με βάση το εν λόγω νομοθετικό διάταγμα, η Ελληνική Κυβέρνηση αναλάμβανε την υποχρέωση:

1. Να ιδρύσει την Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.), όπως περιγραφόταν στο συνημμένο Καταστατικό που ήταν αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης.
2. Να εκχωρήσει 500.000 εκτάρια (ή 7.000.000 στρέμματα) στην Ε.Α.Π., κατάλληλα ως προς την ποιότητα και την τοποθεσία.
3. Όλες οι προκαταβολές που είχαν ληφθεί από την Εθνική Τράπεζα για λογαριασμό της Ε.Α.Π. θα έπρεπε να αποδοθούν σ' αυτήν.
4. Η Ελληνική Κυβέρνηση να συνάψει δάνειο όχι μικρότερο των 6.000.000 λιρών που θα απέδιδε στην Ε.Α.Π.
5. Η Ελληνική Κυβέρνηση να μη συνάψει άλλα βάρη άνευ της εγκρίσεως της Διεθνούς Οικονομικής Επιτροπής (σήμερα Δ.Ν.Τ.).
6. Η Ελληνική Κυβέρνηση να απαλλάξει την Ε.Α.Π. παντός φόρου ή τέλους.
7. Η απόδοση προκαταβολών γινομένων σε πρόσφυγες υπό της Ε.Α.Π. να έχει προτεραιότητα απέναντι της πληρωμής φόρων ή πάσης άλλης απαιτήσεως.
8. Να επιτρέπει στο Συμβούλιο της Κοινωνίας των Εθνών να διερευνά και να επιβλέπει τη δράση της Ε.Α.Π. και να αποδέχεται τις αποφάσεις του Συμβουλίου εφόσον προϋπέθεταν ενέργειες εκ μέρους της Ελληνικής Κυβέρνησης.
9. Ουδεμία διάταξη του Πρωτοκόλλου να μην μεταβάλλει τις υποχρεώσεις της Ελλάδας απέναντι στις συμφωνίες της Λωζάνης της 30.1.1923 και της Ελληνο-βουλγαρικής Σύμβασης περί αμοιβαίας μετανάστευσης, της υπογραφείσης στο Νεϊγύ την 27.11.1919.
10. Σε περίπτωση οιασδήποτε διαφωνίας περί την ερμηνεία του παρόντος Πρωτοκόλλου μεταξύ Γαλλικού και Αγγλικού κειμένου να υπερισχύει το Αγγλικό.

Τελος

Εν Αθήναις, 11ης Σεπτεμβρίου 1923
Το Υπουργείο Επικρατείας

Αγαπητοί,

Οι διατάξεις περί της Επικρατείας, οι οποίες
αποφασίστην, είναι οι εξής:
1. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

2. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

3. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

4. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

5. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

6. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

Α. Αθήναις 11. 9. 1923

Οι διατάξεις περί της Επικρατείας, οι οποίες
αποφασίστην, είναι οι εξής:
1. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

2. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

3. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

4. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

5. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

6. Η Επικρατεία αποτελείται από τρεις
μέλη, οι οποίοι είναι ο Υπουργός Επικρατείας,
ο Υπουργός Εσωτερικών και ο Υπουργός
Εκκλησιαστικών και Διόκλων. Οι τρεις
αυτοί Υπουργοί αποτελούν την Επικρατείαν
και αποφασίζουν με κοινή γνώμιν.

Οκτώβριος

2023

Ε ΔΕΥ. ΤΡΙ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ. ΣΑΒ. ΚΥΡ.

39							1
40	2	3	4	5	6	7	8
41	9	10	11	12	13	14	15
42	16	17	18	19	20	21	22
43	23	24	25	26	27	28	29
44	30	31					

► Επιστολή των Σπαρταλήδων
(Γ.Α.Κ. - Φάκελος
Γραφείο Προθυπουργού).

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. Α. ΓΙΑ Ο

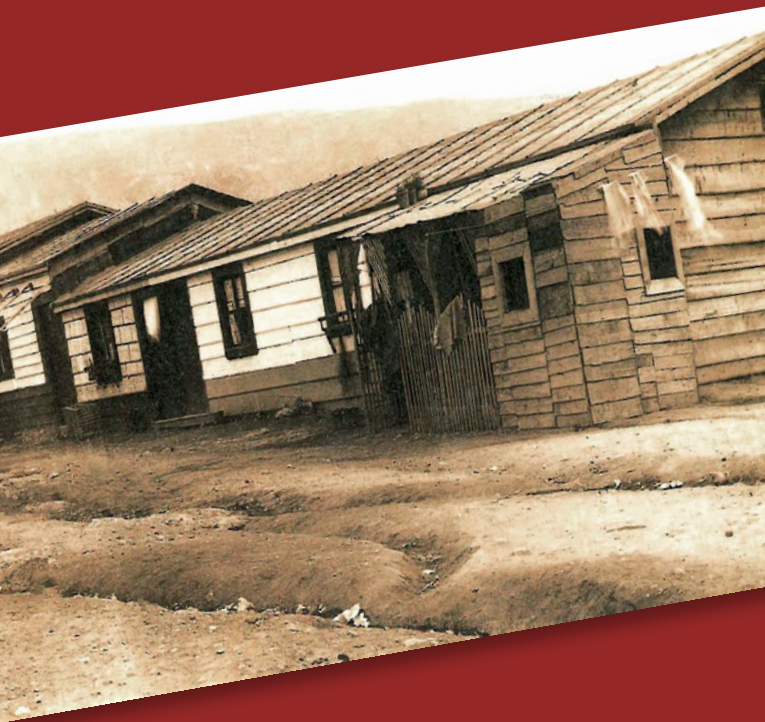
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΑΛΗΔΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Στις 21 Οκτωβρίου 1923, οι Σπαρταλήδες, μέσω του Συλλόγου τους, απευθύνουν τετρασέλιδη επιστολή αγωνίας και διαμαρτυρίας στην Κυβέρνηση, εκφράζοντας τη δυσφορία τους, διαπιστώνοντας ότι άλλα τους υποσχέθηκαν και άλλα βλέπουν να γίνονται.

«...Επί τη προ εννεαμήνου υποβληθείση αιτήσει ημών περί συστάσεως ιδίου συνοικισμού ταπητουργών προσφύγων το Υπουργείον της Υγιεινής Προνοίας και Αντιλήψεως εμελέτησε την σύστασιν και ανέγερσιν συνοικισμού παρά την θέσιν Ποδαράδες όπου θα εγκαθιδρύωντο οι εκ Σπάρτης της Πισιδίας πρόσφυγες ίνα στεγασθώσι και ταυτοχρόνως στήνοντες εντός των δωματίων τα πρόχειρα εργαλεία των, να επιδοθώσιν εις την κατεργασίαν των ταπήτων εις ήν διαπρέπουσιν.

Η μελέτη επραγματοποιήθη και χάρις εις την γενναιοδωρίαν της Σ. Κυβερνήσεως και τας αόκνους προσπάθειάς των εντεταλμένων προς τούτο προσώπων, εσχηματίσθη εις την ειρηνένην τοποθεσίαν μέγας συνοικισμός η αποπεράτωσις του οποίου ευρίσκεται ήδη εις το τέρμα της.

Οι δυστυχείς πρόσφυγες συμπολίται μας ανέμενον το τέρμα των εργασιών του συνοικισμού τούτου διάγοντες ως επί το πλείστον εις το ύπαιθρον και εις μέρη ανθυγιεινά. Οι συμπολίται μας ανέμενον την ημέραν ταύτην μετ' αγωνίας βασιζόμενοι εις τας ενεργείας και επαγγελίας του Ημετέρου Συλλόγου περί ταχίστης εγκαταστάσεως αυτών εις στέγην και οικονομικήν παραγωγή. Αι υποσχέσεις και βεβαιώσεις ημών απέναντι των συμπολιτών μας εστηρίζοντο εις την συμφωνίαν η οποία είχεν επέλθη μεταξύ του Συλλόγου και του Υπουργείου της Υγιεινής Προνοίας και Αντιλήψεως και εις τας επανειλημμένας και πανηγυρικάς υποσχέσεις του κ. Υπουργού. Η επελθούσα συμφωνία δεν περιωρίσθη εις ον τύπον υποσχέσεως απλής, αλλ' εξεδηλώθη και εις το έργο, καθ' ότι ο ημέτερος Σύλλογος προσεκλήθη επανειλημμένως και συνειργάσθη μετά του κ. Προέδρου του Ταμείου των Προσφύγων, μετά του αρμοδίου Νομομηχανικού καθ' ας συνεργασίας εκατονοίσθησαν τα σχέδια των οικίσκων ίνα αύται ώσι κατάλληλοι εις κατοικίαν και συγχρόνως εις την τοποθέτησιν των εργαλείων της ταπητουργίας....

Νοέμβριος

2023

Ε	ΔΕΥ.	ΤΡΙ.	ΤΕΤ.	ΠΕΜ.	ΠΑΡ.	ΣΑΒ.	ΚΥΡ.
44			1	2	3	4	5
45	6	7	8	9	10	11	12
46	13	14	15	16	17	18	19
47	20	21	22	23	24	25	26
48	27	28	29	30			

► Παράγκες στη Ν. Ιωνία
(Αρχείο Πουλιδη-ΕΡΤ).

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΠΑΪΩΑΚΕΙΜ ΣΤΟΥΣ ΠΟΔΑΡΑΔΕΣ

Στις 13 Νοεμβρίου 1923, έχουν ήδη αποπερατωθεί εκατό σπίτια. Πρώτος ο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου εγκαθίσταται στον οικισμό σε δύο δωμάτια που του παραχωρήθηκαν, στην οδό Σπάρτης. Γράφει στις «Αναμνήσεις του»:

Στο συνοικισμό είχαν αποπερατωθεί περίπου 100 σπίτια. Πρώτος εγώ, στις 13 Νοεμβρίου 1923, εγκαταστάθηκα στα δυο δωμάτια που μου παραχωρήθηκαν και στα οποία παραμένω συνεχώς (σημ: εννοεί τη μικρή του κατοικία στην οδό Σπάρτης, όπου διέμενε με την πολυμελή οικογένειά του). Πρώτη μου φροντίδα, μετά την πρώτη εγκατάσταση, ήταν να έχουμε μια εκκλησιά, γιατί πλησίαζαν και οι μεγάλες γιορτές της χριστιανοσύνης. Έκανα τις αναγκαίες ενέργειες και μου δόθηκε άδεια για να ιερουργήσω όπου εύρισκα κατάλληλο χώρο. Ένας γέρο-εργολάβος είχε μια ευρύχωρη παράγκα για αποθήκη. Τον παρακάλεσα και μου παραχώρησε τη μισή! Χώρισα ιερό κι έτσι περάσαμε τις τρεις μεγάλες γιορτές. Η παράγκα αυτή βρισκόταν στη σημερινή οδό Ηρακλείου από τη Στοά Μερκούρογλου προς τα καταστήματα Νέα Μόδα (σημ. η γωνία Ηρακλείου και Κ. Βάρναλη, όπου η Αστυνομία).

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΣΠΑΡΤΑΛΗΔΕΣ

Στις 28 Νοεμβρίου 1923, η κυβέρνηση Στυλ. Γονατά απαντάει στους Σπαρταλήδες μέσω του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού:

...Έχουμε την τιμήν να επαναφέρωμεν την δια του υπ' αριθ. 7646 ε.ε. υμετέρου εγγράφου διαβιβασθείσαν ημίν αίτησις του Διοικ. Συμβουλίου του Συλλόγου «Σπάρτη της Πισιδίας» και να γνωρίσωμεν ότι πράγματι το Υπουργείον είχεν υποσχεθεί εις τους περί ων πρόκειται πρόσφυγας ταπητουργούς ότι θα εγκαθίσταντο εις τον συνοικισμόν Ποδαράδων. Το Υπουργικόν όμως Συμβούλιον, πιεζόμενον υπό των πραγμάτων, αποφάσισεν όπως εν τω συνοικισμώ τούτω εγκατασταθώσι κατά προτίμησιν οι πρόσφυγες οι στεγαζόμενοι νυν εις διάφορα σχολεία, των οποίων εθεωρήθη επείγουσα η εκκένωσις, αναβαλλομένης δια τινα χρόνον της εγκαταστάσεως των ταπητουργών.

Ο Υπουργός
Α. ΔΟΞΙΑΔΗΣ

Δεκέμβριος

2023

Ε ΔΕΥ. ΤΡΙ. ΤΕΤ. ΠΕΜ. ΠΑΡ. ΣΑΒ. ΚΥΡ.

48					1	2	3
49	4	5	6	7	8	9	10
50	11	12	13	14	15	16	17
51	18	19	20	21	22	23	24
52	25	26	27	28	29	30	31
0							

► 9 Δεκεμβρίου 1923.
Εγκαίνια Συντοκισμού ΙΩΝΙΑ.

► Ο Χένρυ Μοργκεντάου
και ο Κ. Ουράνης στα Εγκαίνια.

ΕΝΩΣΗ ΣΠΑΡΤΗΣ Μ. ΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ «ΙΩΝΙΑ»

Έτσι, φτάνουμε στις **9 Δεκεμβρίου 1923**. Ο συνοικισμός έχει ντυθεί στα γιορτινά του, αφού έχουν ανεγερθεί τα πρώτα 400 δωμάτια. Σημαίες Ελληνικές και Αμερικανικές κυματίζουν. Το κλίμα εορταστικό. Κάτι καινούργιο γεννιέται. Η πόλη μας. Η ΙΩΝΙΑ.

Προφανώς, έχει αποφασιστεί νωρίτερα ο συνοικισμός να ονομαστεί **Ιωνία** αντί Νέα Πισιδία, αφού σε αυτήν είχαν ήδη εγκατασταθεί πρόσφυγες από όλη την Ιωνική γη.

Την επομένη μέρα, η εφημερίδα «Προσφυγικός Κόσμος» έγραψε για τον συνοικισμό της **Ν. Ιωνίας**. Κάτι παραπάνω θα ήξερε, αφού η πόλη την επόμενη χρονιά φέρει το όνομα **Νέα Ιωνία**. Μέχρι το 1934, θα αποτελέσει συνοικισμό του δήμου Αθηναίων και το 1934 θα γίνει αυτόνομος δήμος. Με σφραγίδα και έμβλημα την κεφαλή του Όμηρου, για να θυμίζει Ιωνία.

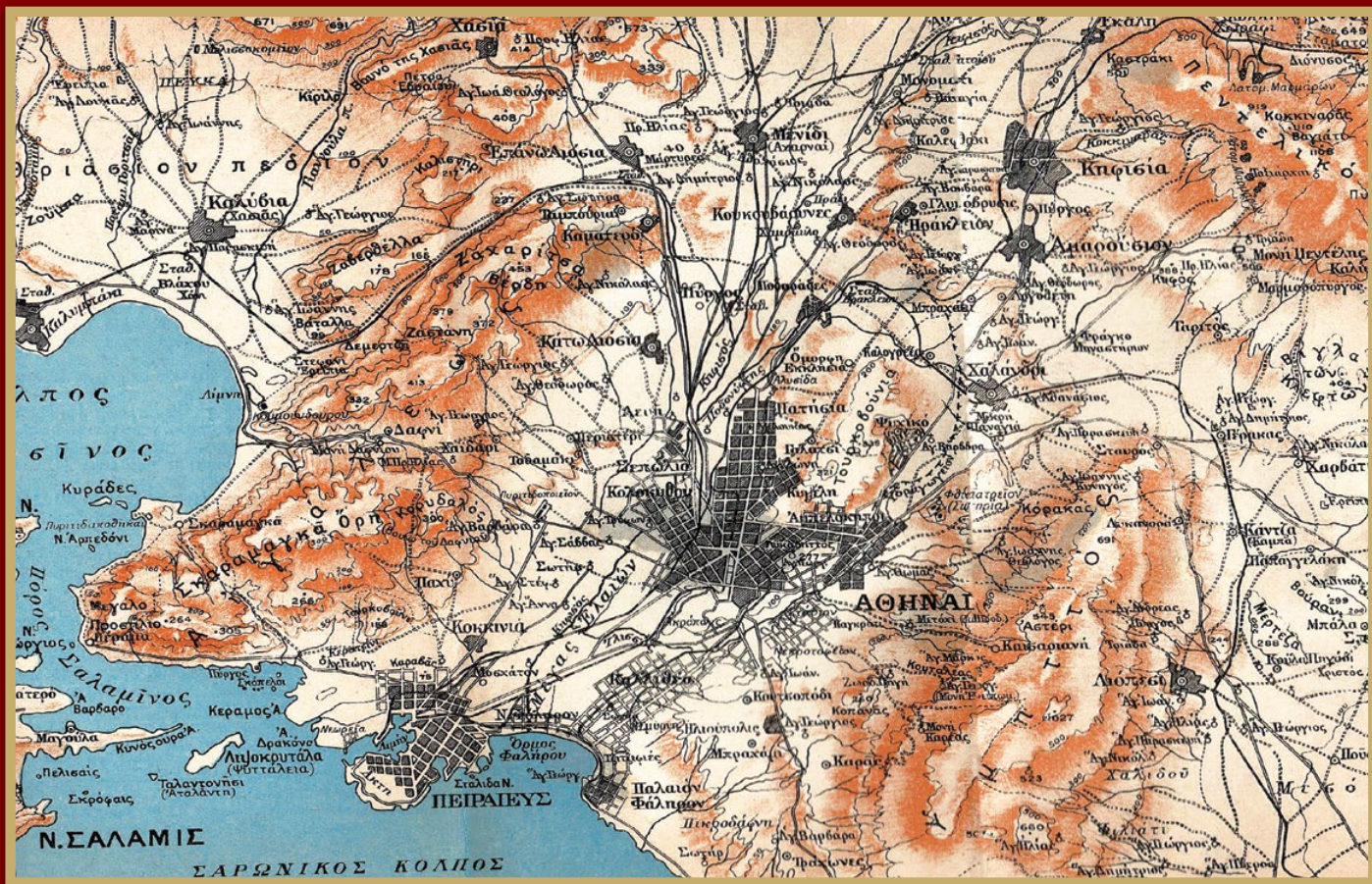
Ας μεταφερθούμε, όμως, στην τελετή των εγκαινίων.

Παρόντες: Ο Αρχηγός της «Επανάστασις 1922» Νικ. Πλαστήρας, ο υπουργός Υγιεινής, Πρόνοιας και Αντιλήψεως Απόστ. Δοξιάδης, ο υπουργός Στρατιωτικών Κων/νος Μανέτας, ο δήμαρχος Αθηναίων Σπ. Πάτσης (αφού η Ιωνία αποτελούσε μέχρι το 1934 συνοικισμό της Αθήνας), ο πρόεδρος της Ε.Α.Π. Χένρυ Μόργκενταου, ο αντιπρόεδρος Τζών Κάμπελ, το μέλος του Δ. Σ. Περ. Αργυρόπουλος, στελέχη της Ε.Α.Π. κ.ά.

Τον αγιασμό τέλεσε ο «Μωϋσής» των Πισιδών, Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου.

Μετά τον αγιασμό και την προσφώνηση του πρόσφυγα ιερέως, μία μικρή Συμυρσιοπούλα πρόσφερε στον Νικ. Πλαστήρα ανθοδέσμη, με την εξής προσφώνηση:

Πλαστήρα μας, πατέρα μας, μοναδικιά ελπίδα μας, μέσα στην τόση μας ορφάνια και καταφρόνια πέστο μας να τ' ακούσουμε και πάλι από το στόμα σου, πως νάτος έφθασε ο χρόνος που συ μπροστά άφοβος οδηγητής μας απάνω στο μαύρο σου άλογό σου θα μας ξαναπάς πίσω στην πανώρια μας Ανατολή που περιμένουν άθαφτοι κι άκλαφτοι το στερνό μνημόσυνο οι γονιοί μας και τα αδέλφια μας.

2023

Επιμέλεια κειμένων και φωτογραφιών:

Λουκάς Π. Χριστοδούλου

Βιβλίο: «ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΡΑΔΕΣ 1922 ..ΣΤΗ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ 1934..» Εκδόσεις ΜΠΑΛΤΑ. Εξ Ανατολών
Φωτογραφίες και από το Αρχείο «των Ανωνύμων».